

УДК 336.02

DOI:10.32680/2409-9260-2023-5-6 -306-307-54-61

ДИСКУСІЙНІ ПОГЛЯДИ ЩОДО ТРАКТУВАННЯ КЛЮЧОВИХ ПОНЯТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Слатвінська М. О., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
e-mail: slatma81@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-7356-1189

Бриндак В. М. аспірантка кафедри фінансів, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
e-mail: bvm.sv.25@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-2326-2033

***Анотація.** З метою розробки нового формату активізації інвестиційної діяльності та формування належної стратегії залучення фінансових ресурсів для держави у вигляді інвестицій визначено понятійно-категоріальний апарат інвестиційної діяльності. У процесі дослідження розглянуто, проаналізовано та виявлено спільні риси і відмінності у підходах щодо трактувань зарубіжними науковцями в економічній сфері основних понять – «інвестиції», «інвестиційна діяльність», «інвестиційний процес». Сформовано власні висновки щодо визначення ключових понять, як квінтесенцію наведених трактувань. Правильне та повне трактування всіх визначених категорій привнесе ясність та дозволить здійснювати коректний аналіз реалізації інвестиційних проектів як на мікро-, так і на макrorівні.*

***Ключові слова:** інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційний процес, категоріальний апарат, ключові поняття.*

DISCUSSION VIEWS REGARDING THE INTERPRETATION OF KEY CONCEPTS OF INVESTMENT ACTIVITIES

Slatvinska Maryna, doctor of economic sciences, professor, head of the finance department, Odessa National University of Economics, Odessa, Ukraine
e-mail: slatma81@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-7356-1189

Bryndak Valentyna, PhD student of the Department of Finance, Odessa National University of Economics, Odessa, Ukraine
e-mail: bvm.sv.25@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-2326-2033

***Abstract.** In order to develop a new format for the intensification of investment activity and the formation of an appropriate strategy for attracting material resources for the state in the form of investments, it is necessary to clearly define the categorical apparatus of "investment", "investment activity", "investment process". In the process of the research, the common features and weaknesses of several interpretations of the concepts of "investment", "investment activity", "investment process" of international authors of economic studies were considered, analyzed and revealed. The correct and complete interpretation of all defined categories will bring clarity and accurate analysis of the implementation of investment projects at both the micro and macro levels.*

Also, the categorical apparatus "investment", "investment activity", "investment process" was considered from the point of view of macro- and microeconomics. From the point of view of macroeconomics, investments are all types of resources in the form of reimbursed expenses for previously made investments and part of the increase in added value, which collectively ensure the continuity of the process of extended reproduction; from the point of view of microeconomics, investments are the application of financial, tangible and intangible capital in objects of entrepreneurial activity with the aim of increasing it and/or obtaining a social effect. The definition of the term "investment process" by modern authors of international and domestic research is reviewed and analyzed. It was determined that the investment process is a continuous process of realization of capital investments at various stages: from an idea to its implementation and the after-investment control. The article states that it is necessary to make changes to the regulatory framework of the Accounting Standards by extending the definition of the category "investment activity" in order to improve the analysis of the enterprises' implementation of investment projects.

***Keywords:** investment, investment activity, investment process, categorical apparatus, key concepts.*

JEL Classification: E220; E620; F210; F650.

Постановка проблеми. З метою розробки нового формату активізації інвестиційної діяльності та формування належної стратегії залучення фінансових ресурсів для держави

у вигляді інвестицій необхідно чітко визначити категоріальний апарат – «інвестиції», «інвестиційна діяльність», «інвестиційний процес».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначення суті вищенаведених термінів досліджували багато українських та зарубіжних вчених: Н. Татаренко, В. Федоренко, А. Череп, О. Борщ, М. Денисенко, Т. Майорова, А. Пересада, А. Поручник, О. Рогожин, Л. Гітман, Дж. М. Кейнс, М. Джонк, О. В. Мертенс, Д. Норткотт, Е. Хелферт, Р. Холт, С. Барнес, У. Шарп та інші, які розкривають сутність цих понять у своїх працях.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Найважливіша неточність, що зустрічалась в українській науковій літературі, – уподібнення поняття «інвестиції» та поняття «капітальні вкладення», які в цьому випадку ототожнюються з вкладенням капіталу у відтворення основних засобів як виробничого, так і невиробничого характеру. У статті зосереджено увагу на визначенні дефініції «інвестиція» сучасними вченими, повному та загальному поясненні поняття інвестицій як різноманітних цінностей (фінансових, матеріальних та інших), що з метою отримання певного доходу, або отримання іншого ефекту, вкладаються в об'єкти інвесторами. Також зроблено акцент на аналіз української нормативно-правової бази щодо повноти визначення дефініцій, які аналізуються у статті, та дано визначення повноти трактувань вищенаведених понять у законодавчій нормативно-правовій базі країни. Зокрема, зазначено, що у Законі про інвестиційну діяльність наведено повне визначення категорії «інвестиції», згідно з останніми дослідженнями відомих світових та українських вчених. Також зосереджено увагу на наявності звуженого формулювання категорії «інвестиційна діяльність» у Національному положенні бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та на необхідності доповнення визначення цього поняття, адже поточні фінансові й реальні інвестиції лишаються за межами цієї форми фінансової звітності.

Мета дослідження. Проаналізувати наукові підходи світових лідерів економічної науки і сучасних українських вчених щодо понятійно-категоріального апарату дослідження інвестиційної діяльності та сформулювати визначення понять «інвестиції», «інвестиційний процес», «інвестиційна діяльність».

Основний матеріал. Розпочнемо аналіз з поняття «інвестиція», оскільки ця категорія є основою для побудови інших категорій, таких як «інвестування», «інвестиційна діяльність», «інвестиційний процес» та ін. До того ж актуальність визначення полягає у тому, що різні етапи розвитку суспільства обумовлюють різні трактування поняття «інвестиції».

Сам по собі термін «інвестиції» насамперед прирівнюється до латинського слова «investire», що означає «облачати», «вкладати», або ж до англійського «investments», тобто «капітальні вкладення» [1, с. 17].

У електронному словнику Кембриджа під терміном «інвестиція» розуміється «акт вкладання буд-яких ресурсів, приміром грошей або часу, у щось з метою отримати прибутки чи вигоду, або ресурси, які були використані заради цього» [2].

З огляду на це, найбільш доречним у контексті нашого дослідження буде систематизувати та узагальнити різні трактування поняття «інвестиції», що запропоновані світовими науковцями у сфері економіки та наведені у табл. 1.

Таблиця 1

Трактування поняття «інвестиції» світовими науковцями у сфері економіки

Автор	Праця	Визначення поняття «інвестиції»
П. Массе	Книга «Критерії та методи оптимального визначення капітальних вкладень»	є актом заміни задоволення нинішньої потреби на перспективу її задоволення у майбутньому завдяки інвестиційним благам
Дж. М. Кейнс 1883-1950		нинішнє збільшення цінності капітального майна як результату виробничої діяльності нинішнього періоду, як та частина доходу за цей період, котра ще не була використана з метою споживання

Е. Хансен, Р. Харрод, Дж. Хікс, П. Самуельсон та інші	Неокейнсіанство	досліджено проблеми забезпечення економічної рівноваги завдяки регулюванню державою інвестиційної діяльності
У. Шарп		«позбавитися» коштів заради того, щоб отримати збільшену суму цих коштів у перспективі
Л. Гітман і М. Джонк	Монографія «Основи інвестування»	метод розміщення капіталу, котрий має гарантувати заощадження чи зростання капіталу
К. Макконнелл С. Брю	Економікс: принципи, проблеми та політика	- витрати, пов'язані з будівництвом нових заводів, придбанням верстатів і устаткування з тривалим строком експлуатації; - витрати, пов'язані з виробництвом і нагромадженням засобів виробництва, збільшенням матеріального запасу; - витрати, пов'язані з поліпшенням освіти, здоров'я працівників або ж з підвищенням мобільності робочих сил; - вклад до розвитку продуктивності підприємства, а на макрорівні – до розвитку продуктивності суспільства
К. Маркс 1818-1883	«Капітал»	функція від доходу, не пов'язана з зарплатою, не залежить від її розмірів: «Норма нагромадження є вільною і незалежною змінною; а ставка зарплати, навпроти, залежною змінною»

Джерело: складено авторами за матеріалами [3, 4]

Незважаючи на певні відмінності між визначеннями вчених П. Массе та Дж. М. Кейнса, існує чітка методологічна схожість. Головною спільною рисою у трактуванні поняття «інвестиції» представниками різних зарубіжних наукових шкіл є взаємозв'язок між основною метою інвестора – отриманням доходу – та необхідністю залучення інвестицій. Також багато вчених того часу вважали, що виробничі та інвестиційні процеси не можуть самостійно існувати, оскільки інвестиції дають можливість здійснювати процес виробництва, а кінцевий результат цього процесу безпосередньо впливає на перспективи подальшого накопичення.

Найважливіша неточність, що зустрічалась у вітчизняній науковій літературі, – сама ідентифікація терміну «інвестиції» терміном «капітальні вкладення», які в цьому випадку ототожнюються з вкладенням капіталу у відтворення основних виробничих і невиробничих засобів.

Наявність нових умов розвитку бізнесу на початку 1990-х років і створення ринкових механізмів із національним і регіональним регулювальним впливом потребували розроблення нових підходів до інвестиційного процесу, приміром, до понять інвестицій та інвестиційного потенціалу. І в цьому питанні потрібні були нові фундаментальні дослідження.

Сучасні вітчизняні вчені зосередили свою увагу на наступних деталях трактування категоріального апарату «інвестиції», беручи до уваги зростання значення ролі ринку цінних паперів як механізму, яким передбачено переміщення реальних капіталів у країнах із розвинутою ринковою економікою.

Таблиця 2

Визначення поняття «інвестиції» сучасними українськими вченими

Автор	Визначення поняття «інвестиції»
Олег Балацький	Інвестиції виражають усі види майнових, а також інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності, в результаті яких формується прибуток (дохід) або ж досягається соціальний ефект
Ігор Бланк	Інвестиції – є витратами грошей, направлені на репродукцію капіталу
Наталя Татаренко	Інвестиції – є видами майнових та інтелектуальних цінностей, котрі було вкладено у об'єкти підприємницької або будь-якої іншої діяльності з метою отримання прибутків чи досягнення конкретного соціального впливу

Джерело: складено авторами за матеріалами [5, 6, 7]

У визначенні О. Балацького більш широка матеріальна база для інвестицій, якщо порівнювати з методом, де інвестиції прирівнюються до капітальних вкладень, відображається ціль використання кожного інвестиційного ресурсу. Проте згадане визначення не може відобразити всю економічну сутність інвестицій. Інвестиційна галузь дещо обмежується в ньому виключно підприємницькою діяльністю. Виходячи з цього, у тому випадку, якщо інвестиційні ресурси були використані за межами підприємницьких структур, вони не є інвестиціями.

Більш близькими до відображення сутності інвестицій з погляду економіки є визначення, котрі надали І. Бланк та Н. Татаренко, які дають більш повне узагальнення багаторічного фундаментального дослідження представників світової науки щодо сутності визначення категорії інвестицій.

Досить повно розкрито сутність дефініції «інвестиції» у Законі України «Про інвестиційну діяльність» (далі – Закон про інвестиційну діяльність), прийнятому у 1991 році і чинному по теперішній час: «... всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) та/або досягається соціальний та екологічний ефект» [8]. До майнових та інтелектуальних цінностей Закон про інвестиційну діяльність відносить і кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери (крім векселів), і рухоме та нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності), майнові права інтелектуальної власності, сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, у формі технічної документації, навичок та виробничого досвіду, потрібних для організації іншого будь-якого виду виробництва, але не запатентованих («ноу-хау»); права на користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права.

Виходячи з вищевикладеного, якщо підбити підсумки дослідження сучасних підходів до питань інвестиційних процесів, ми можемо визначити інвестиції як розмаїття цінностей (фінансових, матеріальних та ін.), які для отримання певних доходів чи отримання іншого ефекту вкладаються в об'єкти інвесторами.

Саме тому найважливіша неточність, що зустрічається у межах наукової літератури, – ідентифікація терміну «інвестиції», терміном «капітальні вкладення», що за цих умов розглядається з позиції вкладення капіталу у відтворення першорядних засобів як виробничого, так і невиробничого характеру. Втім, інвестиції можна здійснювати в приріст обігових коштів, до різноманітних фінансових інструментів, до окремих видів нематеріальних активів. Тому необхідно підкреслити, що сам по собі термін «капітальне вкладення» є помітно вужчим і може бути розглянутим виключно з позиції форми інвестиції, але ні в якому разі не як конкретне визначення.

Також поняття «інвестиції» слід розбирати з погляду макро- та мікроекономіки. Що

стосується макроекономіки, то інвестиціями є будь-які ресурси у формі відшкодованих затрат на попередньо здійснені вкладення та частка приросту доданої вартості, які разом забезпечують перманентність процесу розширеного відтворення; що ж стосується мікроекономіки – інвестиції є вкладеннями фінансових, матеріальних та нематеріальних капіталів у об'єкти підприємницької практики заради їх примноження та отримання соціальних ефектів.

Для підняття рівня ефективності використання інвестицій в межах економічної літератури було створено їх науково обґрунтовану класифікацію. Інвестиції були класифіковані з погляду форм, економічної природи кожної групи. Найбільш повною і комплексною є систематизація інвестицій, наведена у роботах І. Бланка [5]. Він класифікує інвестиції за наступними ознаками:

- об'єкт вкладення (реальний і фінансовий);
- тип участі в інвестуванні (прямі і непрямі);
- часовий проміжок інвестування (довгострокові і короткострокові);
- форма власності (спільні, іноземні, державні і приватні);
- регіональна ознака (інвестиції за кордоном і всередині країни).

Іноді ототожнюють терміни «інвестиції» та «інвестування». Втім, «інвестиція» – це цінність, яка вкладається, а «інвестування» – це вже безпосередньо процес вкладення цінностей в об'єкти інвестування. Оскільки термін «інвестування» також ототожнюють з терміном «інвестиційний процес», то, погоджуючись з Л. Куц [9], вважаємо, що інвестування – це один з етапів інвестиційного процесу трансформації ресурсів у об'єкти інвестиційної сфери.

Погляди економістів щодо змісту терміну «інвестиційний процес» різняться (табл. 3).

Таблиця 3

Визначення терміну «інвестиційний процес» сучасними зарубіжними та українськими науковцями

Автор	Визначення терміну «інвестиційний процес»
Гітман Л. і Джонк М. Основи інвестування. 1997, с. 11	Він є механізмом зведення сторін, які пропонують гроші (мають тимчасово незадіяні кошти), з тими, які пред'являють попит (мають потребу в цих коштах)
Федоренко Г. В. Інвестиційний менеджмент: Навч. посібник. К.: МАУП, 1999, с. 37	Інвестиційний процес та інвестиційний цикл проходять однакові стадії та етапи, проте якщо інвестиційний процес є безперервним процесом реалізації капітальних вкладень, що характеризує всю суть розширеного відтворення основних фондів, то інвестиційний цикл є індивідуальним обігом капітальних вкладень
Пересада А. А. Інвестиційний процес в Україні. 1998, с. 13	У більш вузькому розумінні терміна «інвестиційна діяльність» застосовується термін «інвестиційний процес». Це поняття пов'язують з обґрунтуванням, а також і реалізацією інвестиційних проектів
Норткотт Д. Прийняття інвестиційних рішень. 1997, с. 247	Він є процесом прийняття та реалізації інвестиційних рішень. До етапів інвестиційного процесу належать: пошук ідей; створення проектів і попередній відбір; фінансовий аналіз і прийняття рішень; виконання проекту; моніторинг та після інвестиційний контроль

Джерело: складено авторами за матеріалами [10,11,12,13]

Отже, одні економісти розглядають інвестиційний процес з погляду механізму взаємодії попиту на інвестиції та їх пропозиції (Л. Гітман і М. Джонк), інші – як процес повторного відтворення інвестиційних циклів (Г. В. Федоренко), або як вужче поняття терміну «інвестиційна діяльність» (А. А. Пересада).

Найбільш прийнятною вважаємо позицію Д. Норткотта, який розглядав інвестиційний процес як реалізацію інвестиційних рішень на різних стадіях – від ідеї до впровадження і після інвестиційного контролю, – та Г. В. Федоренка, який зауважив, що інвестиційний процес є безперервним процесом реалізації капітальних вкладень.

Отже, зважаючи на вищевикладене, вважаємо, що інвестиційний процес – це безперервний процес реалізації капітальних вкладень на різних стадіях: від ідеї – до впровадження та після інвестиційного контролю. Кожну стадію інвестиційного процесу, один оборот інвестицій, називають інвестиційним циклом або періодом.

Комплекс заходів від передінвестиційної фази до досягнення результату інвестування (прибуток або соціальний ефект) є інвестиційною діяльністю.

Аналіз наукової літератури свідчить про наявність неоднозначного підходу до детермінації суті інвестиційної діяльності. Згідно з юридичним підходом, наведеним у Законі про інвестиційну діяльність, сукупність практичної діяльності громадян, юридичних осіб та держави у відношенні до реалізації інвестицій є інвестиційною діяльністю [8].

Інвестиційну діяльність реалізують:

- громадяни, недержавні підприємства, господарські асоціації, спілки і товариства, громадські і релігійні організації, інші юридичні особи, засновані на колективній власності;
- органи державної влади, державні підприємства і установи за рахунок коштів бюджету, власних і позикових коштів;
- органи місцевого самоврядування коштами місцевого бюджету, позик, комунальні підприємства та установи через свої і позикові кошти;
- іноземні держави, юридичні особи та громадяни інших держав;
- юридичні особи та громадяни України, юридичні особи та громадяни інших держав у вигляді спільного інвестування.

Разом з цим, у Національному положенні бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» надається таке визначення інвестиційної діяльності: «придбання, а також реалізація необоротних активів та фінансових інвестицій, які не є елементом еквівалентів грошей». Поточні фінансові й реальні інвестиції лишаються за межами цієї форми фінансової звітності. Тобто наголос зроблено на придбанні та реалізації насамперед необоротних активів і фінансових інвестицій, але ж оборотні активи також відіграють роль об'єкту інвестування [14]. Як підсумок, можна сказати, що нормативно-правова база бухгалтерського обліку робить помітно вужчою категорію «інвестиційна діяльність», оскільки в них включаються лише довгострокові реальні та фінансові інвестиції, а це йде всупереч природі цієї економічної категорії.

Враховуючи те, що аналіз результатів діяльності підприємства відбувається відповідно до фінансової звітності, вважаємо неповним визначення інвестиційної діяльності у стандартах бухгалтерського обліку, що може призвести до некоректного моніторингу інвестиційних проектів.

Отже, зважаючи на вищевикладене, вважаємо необхідним внести зміни до нормативної бази Стандартів бухгалтерського обліку щодо розширення визначення категорії «інвестиційна діяльність» заради гарантування достовірного та всеохоплюючого аналізу діяльності підприємства з реалізації інвестиційних проектів.

Відповідно до Закону про інвестиційну діяльність, сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій є інвестиційною діяльністю [8].

Слід зазначити, що у дослідженнях щодо інвестування необхідно приділити увагу інвестиційній діяльності в умовах невизначеності. Часом вартість інвестицій більш невизначена, ніж майбутня віддача [15].

Отже, інвестиційна діяльність провадиться різними суб'єктами господарювання як резидентами України, так і нерезидентами та у різних формах.

Забезпечується інвестиційна діяльність завдяки реалізації інвестиційних проектів і операцій з корпоративними правами та іншими типами майнових та інтелектуальних цінностей.

Ефективна реалізація інвестиційної діяльності підвищує добробут населення країни, сприяє поширенню інновацій, підвищує продуктивність праці.

Завдяки глобалізації, виробничій та науково-технічній кооперації інвестиційна діяльність забезпечує інтеграцію національної економіки у світову.

Висновки. Отже, враховуючи вищевикладене, як квінтесенція трактування проаналізованих понять різних авторів, наводимо власне визначення згаданих термінів, а саме:

- інвестиції – це фінансові, матеріальні та інші цінності, що вкладаються у різноманітні

об'єкти інвесторами заради отримання певних доходів, або отримання іншого ефекту;
 – інвестиційний процес – це безперервний процес реалізації капітальних вкладень на різних стадіях: від ідеї – до впровадження та після інвестиційного контролю; кожен етап інвестиційного процесу, один оборот інвестицій, називають інвестиційним циклом або періодом;

– інвестиційна діяльність – це постійний процес вкладення інвестицій, циклічна реалізація інвестиційних проектів на мікрорівні (підприємства, організації, інвестиційні проекти) та макрорівні (регіональні інвестиційні проекти, державні, міждержавні, міжнародні, глобалізаційні тощо), що формує інвестиційну діяльність на мікро- та макрорівні.

Розглянемо динаміку цих тлумачень на малюнку 1.

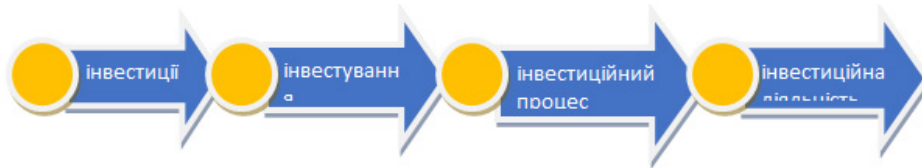

Рис.1. Квінтесенція трактування проаналізованих понять

Джерело: складено авторами

Також слід зазначити, що на об'єм інвестицій та активізацію інвестиційної діяльності підприємств, регіонів, держави впливає інвестиційний клімат. У створенні сприятливих умов, тобто інвестиційного клімату, першорядну роль має відігравати: правова та безпекова стабільність, а також достатньо м'яка інвестиційна державна політика, реєстраційні умови для інвесторів, відсутність корупції, тіньових механізмів ухвалення рішень з відповідним належним механізмом реалізації інвестиційних проектів.

Результативним засобом перспективного управління інвестиційною діяльністю в умовах суттєвих змін у макроекономічних факторах, впливу з боку державного регулювання ринкових процесів, кон'юнктури інвестиційного ринку та пов'язаної з цим невизначеності є інвестиційна стратегія.

Правильне та повне трактування всіх визначених категорій привнесе ясність та дозволить здійснювати коректний аналіз результатів інвестиційних проектів як на мікро-, так і на макрорівні.

Список літератури

1. Вовчак О. Д. Інвестування: навч. посіб. Львів. Новий Світ, 2000, 2007. 544 с.
2. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/investment>. (дата звернення 22.03.2022).
3. Гулей А. І. Сутність і економічна природа інвестицій та інвестиційного процесу. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/16_2013/5.pdf. (дата звернення 05.04.2022).
4. Яременко О. Економічна сутність інвестицій та основні поняття інвестиційної діяльності. URL: http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/41357/st_57_07.pdf?sequence=1. (дата звернення 10.04.2022).
5. Бланк І. О. Інвестологія: наука про інвестування / Бланк І. О. та ін.; за ред. проф. Реверчука С. К. К. Атіка, 2001. 180 с.
6. Татаренко Н. О. Теорії інвестицій: навч. посіб. / Татаренко Н. О., Поручник. А. М. К. КНЕУ, 2000. 160 с.
7. Балацький, О. Ф. Управління інвестиціями: навч. посіб. / Балацький О. Ф., Теліженко О. М., Соколов М. О. Суми. Університетська книга, 2004. 232 с.
8. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 року № 1560-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>. (дата звернення 22.08.2022).
9. Куц Л. Інвестиційний процес в ринковій економіці: Теоретичний аспект. URL: <http://surl.li/htzuj>. (дата звернення 22.11.2022).
10. Smart, Scott B.; Gitman, Lawrence J.; Joehnk, Michael D. Fundamentals of Investing. (12th Edition). Prentice Hall, 2013. 672 p.
11. Федоренко Г. В. Інвестиційний менеджмент: Навч. посібник. К. МАУП, 1999. 184 с.
12. Пересада А. А. Інвестиційний процес в Україні. К. Лібра, 1998. 392 с.

13. Норткотт Д. Прийняття інвестиційних рішень. Пер. з англ. м.: Банки і біржі, ЮНІТИ, 2001. 118 с.
14. Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>. (дата звернення 12.06.2023).
15. Pindyk, Robert S. Investments of uncertain cost. National bureau of economic research. 1050. Massachusetts Avenue, Cambridge, MA02138. September 1992.

References

1. Vovchak, O. D. (2007). Investing: education manual. Lviv. Novy Svit. 544. [In Ukrainian].
2. Cambridge dictionary. Retrieved from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/investment>. (accessed March 22, 2022).
3. Guley, A. I. The essence and economic nature of investments and the investment process. Retrieved from http://www.investplan.com.ua/pdf/16_2013/5.pdf. (accessed April 05, 2022). [In Ukrainian].
4. Yaremenko, O. Economic essence of investments and basic concepts of investment activities. Retrieved from http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/41357/st_57_07.pdf?sequence=1. (accessed April 10, 2022). [In Ukrainian].
5. Blank, I. O. (2001). Investology: the science of investing / I. O. Blank et al.; under the editorship Prof. S. K. Reverchuk. K. Atika. [In Ukrainian].
6. Tatarenko, N. O. (2000). Theories of investments: academic manual. / N. O. Tatarenko, A. M. Poruchnyk. K. KNEU. [In Ukrainian].
7. Balatskyi, O. F. (2004). Investment management: academic. manual / O. F. Balatskyi, O. M. Telizhenko, M. O. Sokolov. Sumy. University book. [In Ukrainian].
8. Law of Ukraine "On Investment Activity" dated September 18, 1991. No. 1560-XII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>. (accessed August 22, 2022). [In Ukrainian].
9. Kutz, L. Investment process in the market economy: Theoretical aspect. URL: <http://surl.li/htzuj>. (accessed 22 November, 2022). [In Ukrainian].
10. Smart, Scott B.; Gitman, Lawrence J.; Joehnk, Michael D. (2013). Fundamentals of Investing. (12th Edition). Prentice Hall. 672.
11. Fedorenko, G. V. (1999). Investment management: Education manual. K. MAUP. 184. [In Ukrainian].
12. Peresada, A. A. (1998). Investment process in Ukraine. K. Libra. [In Ukrainian].
13. Northcott, D. (2001). Making investment decisions. Trans. from English: Banks and Exchanges, UNITY. 118. [In Ukrainian].
14. Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 07.02.2013 No. 73 "On approval of the National regulation (standard) of accounting 1 "General requirements for financial reporting" with changes and additions. (accessed June 12, 2023). [In Ukrainian].
15. Pindyk, Robert S. (1992). Investments of uncertain cost. National bureau of economic research. 1050. Massachusetts Avenue, Cambridge, MA02138.

Стаття надійшла до редакції 10.05.2023

Прийнята до публікації 11.05.2023